

Kaupunkiympäristön palvelualue

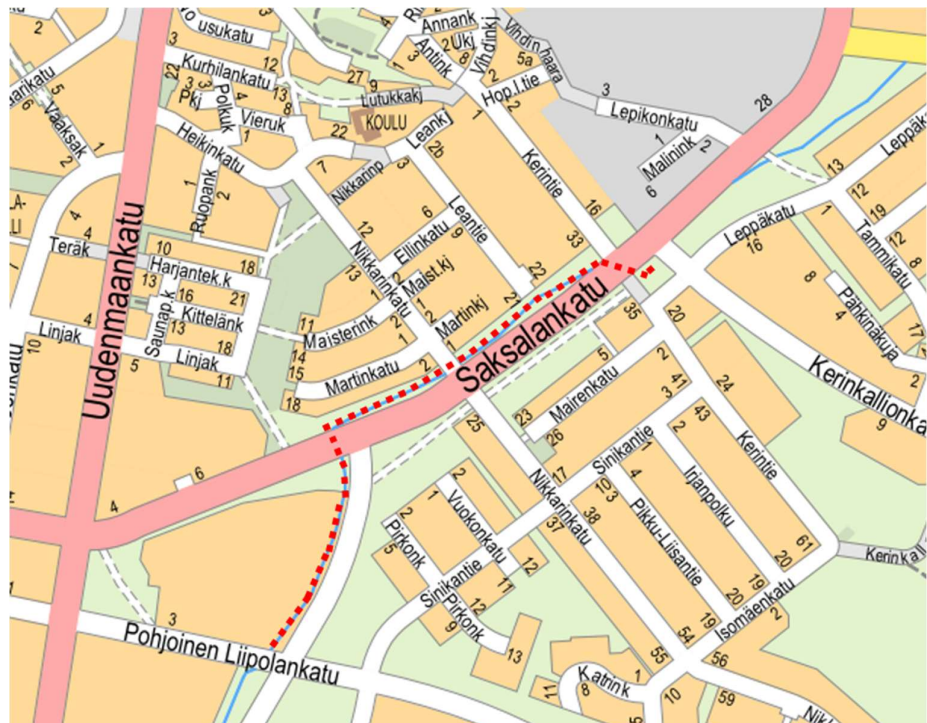
Päivämäärä

3.10.2025

Paskurinojan uoman kunnostus välillä Vanhanradankatu - Pohjoinen Liipolankatu, puisto- ja katusuunnitelmaselostus

Lähtökohdat ja nykytilanne

Paskurinoja on Etelä-Lahden halki virtaava puro, joka laskee Porvoonjokeen. Sen valuma-alue on noin 750 hehtaaria. Paskurinojalle vuonna 2020 laaditun kokonaisselvityksen tarkoituksena oli löytää toimenpiteitä, joilla voitaisiin parantaa Paskurinojan vedenlaatua ja pienentää tulvariskejä. Paskurinojan Saksalankadun ja Ajokadun myötäisesti kulkeva avouomaosuus todettiin selvityksessä sopivaksi kohteeksi uoman kunnostamiselle. Avouomaan johdetaan hulevesiä laajoilta katu- ja korttelialueilta hulevesiviemäriissä, ja virtaamavaihtelut sadetapahtumien aikana ovat suuria. Uomaan suotautuu pohjavettä, mikä ylläpitää uomassa virtaamaa sateettomina aikoina.

Paskurinojan pääuoma on merkitty Lahden yleiskaava 2035:ssä avoimena säilytettäväksi, merkittäväksi hulevesien purku-uomaksi. Uoman toimintakyvyn ylläpitämiseksi uoman kunnostaminen on tärkeää. Suunnitelma-alueeseen kuuluu asemakaavan mukaista puisto- ja katualuetta Asemantaustan, Kerinkallion ja Launeen kaupunginosissa. Kunnostettavan uomaosuuden kokonaispituus on noin 640 m ja se ulottuu Pohjoisen Liipolankadun ja Ajokadun risteyksestä Kerintien ja Saksalankadun risteysalueelle. Kunnostuksen laajuus on tarkennettu maastokatselmuksen yhteydessä.

Paskurinojan uoman kunnostuksen tavoitteita ovat:

- avouoman eroosion ehkäisy ja stabiliteetin parantaminen
- puroluonnon monimuotoisuuden ja kalaston menestymisen parantaminen
- purouoman maisemallisen ilmeen kehittäminen
- vieraslajien torjunta.

Kunnostuksen yhteydessä huomioidaan lisäksi Saksalankadun katuvalaistuksen uudistaminen. Lisäksi suunnittelun yhteydessä tunnistetaan mahdollisuuksia öljyntorjunnan parantamiseen uomassa mahdollisten onnettomuustilanteiden varalta.

Suunnitelman sisältö

Rakenteet ja tasaus

Puistosuunnitelmassa uoman kunnostaminen perustuu nykyisen pääuoman eroosioaurioiden korjaamiseen, luiskien loiventamiseen ja eroosiosuojauksiin. Eroosion ehkäisyyn liittyy myös uomaan yhdistyvien sivuojien avaaminen ja eroosiosuojaus. Pääuoman linjausta ei muuteta ja sen pohjan kaivamista pyritään välttämään.

Saksalankadun suuntainen uomaosuus

Kerintien suunnasta pääuomaan liittyvän voimakkaasti syöpyneen sivu-uoman linjausta muokataan ja uoma eroosiosuojataan. Välillä Kerintie – Leantie - Nikkarinkatu tasauksen suunnittelussa on erityinen

maisemallinen painotus kevyen liikenteen raitin ja asutuksen läheisyydessä. Olemassa olevaa kaidetta pääuoman ja kevyen liikenteen raitin välissä jatketaan. Uoman luiskia loivennetaan osittain uoman pohjaa korottamalla, kiviainesta lisäämällä sekä luiskien loiventamisella mahdollisuuksien mukaan. Uoman pohjaa korottamalla poistetaan myös Leantien alittavien rumpujen muodostama kalaston nousueste. Puromaista ilmettä korostetaan kiviaineksen lisäksi puusuisteilla ja kivistä muotoilluilla pohjakynnyksillä. Kunnostuksen tavoitteena on luonnonmukainen ilme.

Aivan Saksalankadun vieressä (pl 3610-3740) uoman linjausta loivennetaan ja eroosiosuojataan. Pääuoman tulvareitin rumpujen roskaantumisen ehkäisemiseksi uomaan muotoillaan syvempi alue ja uudella puusuisteella ohjataan kelluvia roskia rumpujen ohi. Uoman pohjaa syvennetään alavirtaan päin Saksalankadun alittaville rummuille asti ja uoman pohjoisluiskaa loivennetaan.

Ajokadun suuntainen uomaosuus

Saksalankadun alittavan rummun muodostama kalaston nousueste korjataan poistamalla vaurioitunut betonikynnys ja korottamalla uoman pohjaa. Pääuoman rumpurakenteiden alapuolelle uomaan kertyneitä kiintoainesaarekkeitä poistetaan, uomaa muotoillaan ja eroosiosuojataan. Uoman ylittävän kevyen liikenteen raitin (pl 3540) läheisyydessä säilytetään itäpuolen näkymälinjoja ja rytmitetään maisematiloja puu- ja pensasryhmillä. Kunnostuksen yhteydessä saneerataan myös kevyen liikenteen raitin alittava huonokuntoinen rumpu (1600 B) kahdella 1200 B rummulla.

Suorilla uomaosuuksilla uomaan luodaan monimuotoista poikkileikkausta loiventamalla luiskia sekä lisäämällä tulvatasanteita nykyisen alivesiuoman ympärille. Uomaan lisätään myös kiviainesta ja suisteita.

Pintamateriaalit ja kasvillisuus

Varjostavaa puustoa ja kerroksellista kasvillisuutta lisätään ja nykyisen puuston poistoa vältetään. Säilytettävät, istutettavat ja poistettavat puut ja pensaas on esitetty suunnitelmassa.

Erityinen maisemapainotus on pl 3800-4100 sekä 3520-3540 osuuksilla.

Suunnittelualueella on havaittu vieraslajeina jättipalsamia (eri kohdin puron varrella), komealupiinia (Ajokadun kevyen liikenteen siltarummun pohjoispuolella), kurtturuusua (Saksalankadun ja Nikkarinkadun liittymä) ja pensaskanukkaa (Ajokadun kevyen liikenteen siltarummun pohjoispuolella).

Vieraslajit poistetaan alueilta, joihin kohdistuu muutenkin toimenpiteitä. Eroosiosuojaukset toteutetaan nopean kasvittumisen mahdollistavilla siemeneroosiomatoilla (vähemmän suojausta edellyttävät suorahkot uomaosuudet) ja kiviaineksella sekä tarvittaessa betonilla (kuluviimmat osuudet esimerkiksi pääuoman rumpujen osalta). Uomassa käytettävän kiviaineksen koko valitaan virtausolosuhteiden mukaan. Soraistuksissa hyödyntää purokunnostuskohteissa Etelä-Suomessa käytettyä seosta, 75 % #16-32 ja 25 % #30-60 pestyä pyöreää luonnonsoraa. Kiviaineksen lisäksi uomaan lisätään puuainesta suisteina.

Kunnossapito

Kunnossapitoluokat määräytyvät Rams 2020 mukaan.